

מגני המבצר

גבע מתכנן עם ארצי ביקור בגן לאומי מבצר יחיעם, מגלה מי שמר עליו בעבר ומי מגן עליו היום, וגם שומע על יום פקחים מיוחד לכל המשפחה, שיתקיים בחופשת חג הסוכות
כתבה: אדר סטולרו מליחי

שוב נגמר החופש הגדול, ואת ימיו האחרונים בילינו כל המשפחה בפעילות ערב מעניינת באתרי רשות הטבע והגנים: שמענו מוזיקה על גדות האגם בגן לאומי אפק, למרגלות מבצר אנטיפטריס, ישנו כולנו יחד בחניון הלילה של האתר הלאומי הקסטל וטיפסנו אל המבצר שבראשו כדי לצפות אל הרי יהודה וירושלים ולשמוע את סיפורו. למחרת ביקרנו בגן לאומי עין חמד וגם שם נגלה בפנינו מבצר. "כמה מבצרים בחופש אחד!", סיפרתי לארצי כשבא לברך אותי בשנת לימודים מוצלחת. ארצי סיפר שבעוד מקומות רבים בארץ אפשר למצוא מבצרים המספרים סיפורים שונים ועמד לתאר את המאפיינים שלהם, אבל אני הקדמתי אותו ואמרת: "רובם נמצאים במקום גבוה הצופה על דרך או מקום חשובים".

ארצי הנהן ואמר: "נכון, ולכן כמעט בכל מבצר כזה נשמע על מלחמות וקרבות על השליטה בהם".

"הייתי מאוד שמח לבקר בעוד מבצרים", אמרתי, וארצי הציע שבחג הסוכות הקרוב ניסע לצפון ונכיר מבצרים נוספים. "רעיון מעולה!", שמחתי ורצתי לספר לאימא ואבא.

ארצי הציע שנתחיל בציפורי, נמשיך דרך כוכב הירדן ונקנח בקלעת נמרוד שלמרגלות החרמון. אמרתי לארצי

פעילות פקחים צעירים בגן לאומי מבצר יחיעם

הפעילות תתקיים בחול המועד סוכות, 20:10, בשעות 10:00-14:00. בשעה 14:00 יתקיים טקס מרכזי להסמכת הפקחים הצעירים, לאחר שסיירו באתר עם החוברת "פקח צעיר".

שהכנתי קצת שיעורי בית וקראתי על עוד כמה מבצרים ובהם מבצר יחיעם. "נכון", אמר ארצי, "הוא בהחלט שווה ביקור, בעיקר בסוכות". לאחר מכן מלמל לעצמו: "איך שכחתי?".

אבירים בטנדרים

"שכחתי?", הסתקרנתי. "כן", אמר ארצי. "ביחיעם יש מבצר עתיק ומרשים שנשתמרו בו קירותיו הגבוהים וגם כמה חדרים מרשימים, הן מימי הצלבנים והן מימי המוסלמים שבאו אחריהם והשאירו אף הם בנייה מפוארת. יש בו גם פתחים קטנים וצריח המכונים 'חרכי ירי', שדרכם יכלו שוכני המבצר לכוון את כלי הנשק אל האויבים. אמרתי כי הצלבנים והמוסלמים הגנו על המבצר בעבר, אבל האם אתה יודע

מי שומר עליו היום? תוכל לגלות זאת בסוכות, כאשר יציינו ביחיעם את יום הפקחים הצעירים". ארצי רצה להמשיך ולספר, אך קטעתי את דבריו: "פקחים צעירים? אני מכיר את החוברת 'פקחים צעירים', שמילאתי בהצלחה בכמה אתרים. יש לי אפילו אוסף סיכות מרשים מכל אתר כזה, אחרי שהתחייבתי להיות פקח צעיר ו'לשמור ולהגן על הטבע ועל כל אוצרותיו, בכל מקום ובכל מצב!". ארצי חייך ואמר: "אם כך, יום הפקחים הצעירים בגן לאומי יחיעם הוא בדיוק בשבילך! ביום זה אפשר לפגוש את פקחי הרשות ולשמוע כיצד הם פועלים כדי לשמור על ערכי הטבע, הנוף והמורשת ביחיעם ובכלל. הם שומרים על הניקיון של השטח הטבעי והפתוח, מגנים עליו

גן לאומי מבצר יחיעם צילום דודו פרו

באתר מתקיימים סיורי עשיות בשעות הערב. למבקרים יש אפשרות לינה בחניון הלילה - בתיאום מראש.

סרט במבצר

רצינו לקרוא פרטים נוספים על המבצר, וארצי הציע שנחפש מידע באתר רשות הטבע והגנים. שם קראנו שבאחד מחדרי המבנה העתיק מוקרן סרט חדש המספר על הקרבות בין המוסלמים לצלבנים. "אני מאוד רוצה לראות אותו. אני בטוח שאחרי הצפייה בסרט, הביקור במבצר יהיה הרבה יותר מרגש", אמרתי לארצי. למדנו שלא רק הצלבנים והמוסלמים נלחמו על זכותם לשמור על המבצר, אלא גם אנשי קיבוץ יחיעם, שהתבצרו בו במהלך ימי מלחמת העצמאות כדי להגן על הקיבוץ ומכאן שמו. "מעניין", אמרתי. "בכל מבצר שבו ביקרתי, היו למקום כמה שמות. כל מי ששלט במבצר נתן לו שם, ולפעמים השם היה

מפני ציידים ושרפות ומסייעים בשימור מבנים עתיקים באמצעות חיזוק קירות שצפויים להתמוטט. הם גם פורצים שבילים ומטפחים אותם כדי שאנשים יוכלו לטייל בהם, מתקינים שלטי הסבר ועוד. ביום הפקחים הצעירים אפשר להתנסות קצת במשימות הפקח ולגלות שהן אמנם קשות אבל מהנות, ושמי שמבצע אותן מרגיש גאווה והתרגשות על שהצליח לשמור על החי, על הצומח ועל אתרי המורשת החשובים". אלו מלחמה והגנה מסוג אחר, חשבתי לעצמי, וכבר דמיינתי את האבירים על סוסיהם אל מול פקחי רשות הטבע והגנים עם הטנדרים הירוקים. גם תכנתי לענוד את כל סיכות הפקח הצעיר שאספתי. יש לי כבר 20 וביחיעם אוסיף את הסיכה ה-21!

אותו שם רק בשפות שונות. מעניין איך קראו למבצר יחיעם לפני הקמת הקיבוץ". ארצי הציע שנשמור משהו לביקור באתר והבטיח שבטיול בגן הלאומי נלמד על כל השמות שניתנו למקום ומה משמעותם. אני ממש מוכן לביקור ביחיעם. בדמיוני אני כבר מטפס לראש המבצר כדי לראות את כל נופי הגליל העליון ואפילו את שטח לבנון שמעבר לגבול, נוגע באבנים הגדולות שהניחו הצלבנים כמו ידיהם, מבקר במסגד שבנו המוסלמים והולך בתעלות ובבונקרים שהשאירו במקום אנשי קיבוץ יחיעם. מקום כל כך קטן עם סיפורים כל כך גדולים. אני מתרגש לקראת יום הפקחים הצעירים ומהעובדה שגם אני, לצד אנשים רבים מתקופות שונות, אתחייב להגן על הגן הלאומי ועל כל אוצרותיו, בכל יום ובכל מצב. תצטרפו אליי?

מי אני?

שלום, אני ארצי. יש לי חברים רבים ברשות הטבע והגנים. כשאפשר, הם מזמינים אותי להצטרף אליהם ומלמדים אותי הרבה על שמירת טבע וסביבה ועל עבודתם בשטח. יש לי גם חבר צעיר ושמו גבע, ואנחנו אוהבים מאוד לטייל יחד. הוא מתייעץ איתי ומזמין אותי לטייל ואני מכיר לו מקומות חדשים ומפתיע אותו בסיפורים מעניינים. במדור זה, גבע מספר על חוויות משותפות ועל טיולנו יחד ואתם מזמנים לטייל בעקבות הסיפורים.

